

**PRAVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTE U SPLITU**

**ZBORNİK RADOVA IX. MEĐUNARODNOG
SAVJETOVANJA**

**„AKTUALNOSTI GRAĐANSKOG PROCESNOG
PRAVA – NACIONALNA I USPOREDNA
PRAVNOTEORIJSKA I PRAKTIČNA
DOSTIGNUĆA“**

5. i 6. listopada 2023. godine

**Zbornik radova IX. međunarodnog savjetovanja
„Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna
i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća“**

Nakladnik
Sveučilište u Splitu
Pravni fakultet
Domovinskog rata 8
21000 Split

**Katedra za građansko procesno pravo
Zavod za istraživanje građanskih sudskih
postupaka i suradnju s pravosuđem
Zavod za suradnju s gospodarstvom i ustanovama**

Zbornik radova međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća“ referira se u HeinOnline bazi.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
USPLITU

UDK 347.91/.95(062)

MEĐUNARODNO savjetovanje Aktualnosti
građanskog procesnog prava - nacionalna i
usporedna pravnoteorijska i praktična
dostignuća (9 ; 2023 ; Split)
Zbornik radova IX. međunarodnog
savjetovanja Aktualnosti građanskog
procesnog prava - nacionalna i usporedna
pravnoteorijska i praktična dostignuća :
<Split>, 5. i 6. listopada 2023. godine /
<glavna urednica Dinka Šago>. - Split :
Pravni fakultet Sveučilišta, 2023.

Bibliografija.

ISBN 978-953-8116-43-8

Glavna urednica

izv. prof. dr. sc. Dinka Šago,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Tehnička urednica

Sanja Čović Jurčević, mag. iur.,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Urednici izdanja

prof. dr. sc. Jozo Čizmić,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska
prof. em. dr. sc. Mihajlo Dika, profesor emeritus
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Alan Uzelac,
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Eduard Kunštek,
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
izv. prof. dr. sc. Dejan Bodul,
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Vesna Rijavec,
Pravni fakultet Sveučilišta u Mariboru, Slovenija, Republika Slovenija
prof. dr. sc. Aleš Galič,
Pravni fakultet Sveučilišta u Ljubljani, Republika Slovenija
prof. dr. sc. Tatjana Zoroska - Kamilovska, Pravni fakultet „Justinijan Prvi“
Sveučilišta „Sv. Kiril i Metodij“ Skopje, Republika Sjeverna Makedonija
prof. dr. sc. Arsen Janevski, Pravni fakultet „Justinijan Prvi“
Sveučilišta „Sv. Kiril i Metodij“ Skopje, Republika Sjeverna Makedonija
prof. dr. sc. Vesna Lazić Smoljanić,
Pravni fakultet, Sveučilišta u Utrechtu, Nizozemska
prof. dr. sc. Regina Garcimartín Montero,
Pravni fakultet, Sveučilišta u Zaragozi, Španjolska
prof. dr. sc. María Ángeles Pérez Marín,
Pravni fakultet Sveučilišta u Sevilli, Španjolska
prof. dr. sc. Alena Huseinbegović,
Pravni fakultet Sveučilišta „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosna i Hercegovina
izv. prof. dr. sc. Viktorija Haubrich,
Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina

Recenzenti

prof. dr. sc. Jozo Čizmić, redoviti profesor
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska

prof. dr. sc. Alena Huseinbegović, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosna i Hercegovina
prof. dr. sc. Suzana Kraljić, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mariboru, Republika Slovenija
prof. dr. sc. Javier Martínez Calvo, redoviti profesor
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zaragozi, Španjolska
prof. dr. sc. Rocío Quintáns-Eiras, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Coruñi, Španjolska
izv. Prof. dr. sc. Milka Rakočević, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“ Univerziteta „Sv. Ćiril i Metodij“
u Skoplju, Republika Sjeverna Makedonija
izv. prof. dr. sc. Slađana Aras Kramar, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
izv. prof. dr. sc. Dejan Bodul, izvanredni profesor
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
izv. prof. dr. sc. Viktorija Haubrich, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina
izv. prof. dr. sc. Marija Vidić, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina
izv. prof. dr. sc. Anđelija Tasić, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Nišu, Republika Srbija
izv. prof. dr. sc. Katarina Knol Radoja, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, Republika Hrvatska

Priprema i tisak

Ustanova DES Split

Naklada

100 primjeraka

Ovaj Zbornik predstavlja rezultat međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća“ održanog na Pravnom fakultetu u Splitu 5. i 6. listopada 2023. godine.

Kontakt

izv. prof. dr. sc. Dinka Šago e-mail: dsago@pravst.hr
aktualnosti.gpp@pravst.hr

Radni jezik: hrvatski, slovenski, makedonski, engleski

Mjesto održavanja

Pravni fakultet Split

Domovinskog rata 8, 21000 Split, Hrvatska

**ZBORNİK RADOVA IX. MEĐUNARODNOG SAVJETOVANJA
„AKTUALNOSTI GRAĐANSKOG PROCESNOG PRAVA – NACIONALNA
I USPOREDNA PRAVNOTEORIJSKA I PRAKTIČNA DOSTIGNUĆA“**

Urednici izdanja

- izv. prof. dr. sc. Dinka Šago,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska
- prof. dr. sc. Jozo Čizmić,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska
- prof. em. dr. sc. Mihajlo Dika, profesor emeritus
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
- prof. dr. sc. Alan Uzelac,
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
- prof. dr. sc. Eduard Kunštek,
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
- izv. prof. dr. sc. Dejan Bodul,
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
- prof. dr. sc. Vesna Rijavec,
Pravni fakultet Sveučilišta u Mariboru, Republika Slovenija
- prof. dr. sc. Aleš Galič,
Pravni fakultet Sveučilišta u Ljubljani, Republika Slovenija
- prof. dr. sc. Tatjana Zoroska - Kamilovska, Pravni fakultet „Justinijan Prvi“
Sveučilišta „Sv. Kiril i Metodij“ Skopje, Republika Sjeverna Makedonija
- prof. dr. sc. Arsen Janevski, Pravni fakultet „Justinijan Prvi“ Sveučilišta
„Sv. Kiril i Metodij“ Skopje, Republika Sjeverna Makedonija
- prof. dr. sc. Vesna Lazić Smoljanić,
Pravni fakultet, Sveučilišta u Utrechtu, Nizozemska
- prof. dr. sc. Regina Garcimartín Montero,
Pravni fakultet, Sveučilišta u Zaragoza, Španjolska
- prof. dr. sc. María Ángeles Pérez Marín,
Pravni fakultet Sveučilišta u Sevilli, Španjolska
- prof. dr. sc. Alena Huseinbegović,
Pravni fakultet Sveučilišta „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosna i Hercegovina
- izv. prof. dr. sc. Viktorija Haubrich,
Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina
- Sanja Čović Jurčević, mag. iur.,
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Pravni fakultet

Split, 2023.

**IX. MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE
„AKTUALNOSTI GRAĐANSKOG PROCESNOG PRAVA – NACIONALNA
I USPOREDNA PRAVNOTEORIJSKA I PRAKTIČNA DOSTIGNUĆA“**

Datum održavanja

5. i 6. listopada 2023. godine

Organizatori

Pravni fakultet u Splitu

Katedra za građansko procesno pravo

Zavod za istraživanje građanskih sudskih postupaka i suradnju s pravosuđem

Zavod za suradnju s gospodarstvom i ustanovama

Predsjednica Organizacijskog odbora

izv. dr. sc. Dinka Šago, izvanredna profesorica

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Organizacijski odbor

prof. em. dr. sc. Mihajlo Dika, profesor emeritus

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska

prof. dr. sc. Jozo Čizmić, redoviti profesor u trajnom zvanju

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

prof. dr. sc. Alan Uzelac, redoviti profesor u trajnom zvanju

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska

izv. prof. dr. sc. Ratko Brnabić, dekan

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

izv. prof. dr. sc. Dejan Bodul, izvanredni profesor

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska

izv. prof. dr. sc. Marija Boban, izvanredna profesorica

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Sanja Čović Jurčević, mag. iur., asistentica

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Međunarodni Organizacijski odbor

prof. dr. sc. Vesna Rijavec, redovita profesorica

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mariboru, Republika Slovenija

prof. dr. sc. Aleš Galič, redoviti profesor

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, Republika Slovenija

prof. dr. sc. Tatjana Zoroska Kamilovska, redovita profesorica

Pravnog fakulteta Univerziteta u Skopju, Republika Sjeverna Makedonija

prof. dr. sc. Regina Garcimartín Montero, redovita profesorica
Pravnog fakulteta u Zaragozi, Španjolska
prof. dr. sc. Alena Huseinbegović, redovita profesorica Pravnog fakulteta
Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Bosna i Hercegovina
izv. prof. dr. sc. Viktorija Haubrich, izvanredna profesorica Pravnog fakulteta
Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina

Predsjednica Programskog odbora

izv. dr. sc. Dinka Šago, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska

Programski odbor

prof. em. dr. sc. Mihajlo Dika, profesor emeritus
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Jozo Čizmić, redoviti profesor u trajnom zvanju
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Eduard Kunštek, redoviti profesor u trajnom zvanju
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Aleksandra Maganić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Gabrijele Mihelčić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Jasnica Garašić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska

Međunarodni Programski odbor

prof. dr. sc. Arsen Janevski, redoviti profesor u trajnom zvanju
Pravnog fakulteta Univerziteta u Skopju, Republika Sjeverna Makedonija
prof. dr. sc. Suzana Kraljić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mariboru, Republika Slovenija
prof. dr. sc. Tomaž Keresteš, redoviti profesor
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mariboru, Republika Slovenija
prof. dr. sc. María Jesús Sánchez Cano, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zaragozi, Španjolska
prof. dr. sc. María Ángeles Pérez Marín, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Sevilli, Španjolska
prof. dr. sc. Vesna Lazić Smoljanić, redovita profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Utrechtu, Nizozemska
prof. dr. sc. Alena Huseinbegović, redovita profesorica Pravnog fakulteta
Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Bosna i Hercegovina
izv. prof. dr. sc. Anđelija Tasić, izvanredna profesorica
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Nišu, Republika Srbija

Editor in Chief

Dinka Šago, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law in Split, Croatia

Executive Editor

Sanja Čović Jurčević, mag. iur., assistant,
Faculty of Law in Split, Croatia

Editorial Board

Jozo Čizmić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Split, Croatia

Mihajlo Dika, Ph.D., Professor emeritus,
Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia

Alan Uzelac, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia

Eduard Kunštek, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Rijeka, Croatia

Dejan Bodul, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Rijeka, Croatia

International Editorial Board

Vesna Rijavec, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Maribor, Slovenia

Aleš Galič, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Ljubljana, Slovenia

Tatjana Zoroska Kamilovska, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law „Justinianus Primus“,
University „Sv. Kiril and Metodij“ Skopje, North Macedonia

Arsen Janevski, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law „Justinianus Primus“,
University „Sv. Kiril and Metodij“ Skopje, North Macedonia

Vesna Lazić Smoljanić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Utrecht, Netherlands

Regina Garcimartín Montero, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Zaragoza, Spain

Alena Huseinbegović, Ph.D., Full Professor, Faculty of Law,
University of „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosnia and Herzegovina

Viktorija Haubrich, Ph.D., Associate Professor, Faculty of Law,
University of Mostar, Bosnia and Herzegovina

**IX. INTERNATIONAL CONFERENCE
ACTUALITIES OF CIVIL PROCEDURAL LAW
“NATIONAL AND COMPARATIVE LEGAL THEORETICAL AND
PRACTICAL ACHIEVEMENTS”**

5 – 6. October 2023.

Faculty of Law, University of Split

President of the Organizing Committee

Dinka Šago, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law in Split, Croatia

Organizing Committee

Mihajlo Dika, Ph.D., Professor emeritus,
Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia

Jozo Čizmić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Split, Croatia

Alan Uzelac, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Zagreb, Croatia

Ratko Brnabić, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Split, Croatia

Dejan Bodul, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Rijeka, Croatia

Marija Boban, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Split, Croatia

Sanja Čović Jurčević, mag. iur., Assistant,
Faculty of Law University of Split, Croatia

International Organizing Committee

Vesna Rijavec, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Maribor, Slovenia

Aleš Galič, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Ljubljana, Slovenia

Tatjana Zoroska Kamilovska, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Skopje, North Macedonia

Regina Garcimartín Montero, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Zaragoza, Spain

Alena Huseinbegović, Ph.D., Full Professor, Faculty of Law,
University „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosnia and Herzegovina

Viktorija Haubrich, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Mostar, Bosnia and Herzegovina

President of the Scientific Program Committee

Dinka Šago, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law in Split, Croatia

Scientific Program Committee

Mihajlo Dika, Ph.D., Professor emeritus,
Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia

Jozo Čizmić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Split, Croatia

Eduard Kunštek, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Rijeka, Croatia

Aleksandra Maganić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Zagreb, Croatia

Gabrijela Mihelčić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law University of Zagreb, Croatia

Jasnica Garašić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia

International Scientific Program Committee

Arsen Janevski, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Skopje, North Macedonia

Suzana Kraljić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Maribor, Slovenia

Tomaž Keresteš, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Maribor, Slovenia

María Jesús Sánchez Cano, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Zaragoza, Spain

María Ángeles Pérez Marín, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Sevilla, Spain

Vesna Lazić Smoljanić, Ph.D., Full Professor,
Faculty of Law, University of Utrecht, Netherlands

Alena Huseinbegović, Ph.D., Full Professor, Faculty of Law,
University of „Džemal Bijedić“, Mostar, Bosnia and Herzegovina

Andelija Tasić, Ph.D., Associate Professor,
Faculty of Law, University of Niš, Serbia

SADRŽAJ

Prof. dr. sc. Jozo Čizmić NEKA RAZMATRANJA O UBRZANJU PARNIČNOG POSTUPKA (U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE).....	1
<hr/>	
Prof. dr. sc. Tatjana Zoroska Kamilovska Mr. sc. Tea Micevska DOPUSTIVOST NEZAKONITO PRIBAVLJENIH DOKAZA U PARNIČNOM POSTUPKU: U KOJOJ MJERI CILJ OPRAVDA SREDSTVO?	39
Prof. dr. sc. Alan Uzelac Josip Lažeta, mag. iur. NEGATIVNE INFERENCIJE U HRVATSKOM PARNIČNOM POSTUPKU	65
Prof. dr. sc. Gabriijela Mihelčić VJEROVNIČKA SUKCESIJA NA PRIMJERU PRISILNOG ZALOGA PREMA OVRŠNIM PRAVILIMA	87
Prof. dr. sc. Alena Huseinbegović Izv. prof. dr. sc. Viktorija Haubrich dr. sc. Andrea Šoljić IZVOĐENJE DOKAZA U PARNIČNOM POSTUPKU	107
Izv. prof. dr. sc. Anđelija Tasić PRINUDNA HOSPITALIZACIJA DECE	133
Izv. prof. dr. sc. Slađana Aras Kramar PRIMJENA ZAKONA O IZVANPARNIČNOM POSTUPKU U OBITELJSKIM PREDMETIMA	153
Izv. prof. dr. sc. Maja Proso Fani Milan Ostojić, mag. iur. ZAŠTITA (KOLEKTIVNIH) INTERESA I PRAVA POTROŠAČA I ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA	173
Izv. prof. dr. sc. Zvonimir Jelinić TRANSFORMACIJA STALNIH SLUŽBI U POLIVALENTNE PRAVNE CENTRE KAO POTICAJNA PRAKTIČNA MJERA ZA REFORMU HRVATSKOG GRAĐANSKOG PRAVOSUĐA	197

Izv. prof. dr. sc. Marija Vidić POSTUPCI RESTRUKTURIRANJA U PRAVO BOSNE I HERCEGOVINE	213
Izv. prof. dr. sc. Milka Rakočević POSTUPANJE OVRŠITELJA SA POKRETNINAMA KOJE SE NALAZE NA NEKOPOKRETNOSTI NA KOJOJ JE IZVRŠENA PRODAJA RADI NAPLATE NOVČANE TRAZBINE	237
Doc. dr. sc. Stojana Petrović SUVLASNIŠTVO BRAČNOG DRUGA KAO TREĆE OSOBE NA NEKRETNINI IZ BRAČNOG DOBRA KAO NJEGOVO PRAVO KOJE (NE)SPRIJEČAVA OVRHU	253
Doc. dr. sc. Jelena Čuveljak PRIJEDLOG EUROPSKE DIREKTIVE O USKLAĐIVANJU ODREĐENIH ASPEKATA PRAVA O NESOLVENTNOSTI.....	277
Ksenija Flack Makitan, dipl. iur. STEČAJNA I LIKVIDACIJSKA MASA KAO STRANKA U PARNIČNOM POSTUPKU	301
Mr. sc. Zrinka Tironi OCJENJIVANJE SUDACA U POSTUPKU NAPREDOVANJA NA VIŠI SUD	315
Dr. sc. Trpimir Perkušić MOGUĆNOSTI ZAŠTITE INDIVIDUALNIH PRAVA RADNIKA U KONTEKSTU POSTUPOVNOG PRAVNOG UREĐENJA NA KOJEG UPUĆUJU ODREDBE ZAKONA O RADU	337
Ivana Jabučanin, mag. iur. Ana Stojanovski, mag. iur. UTICAJ KRIVIČNE PRESUDE NA PARNIČNI POSTUPAK.....	365
Mirna Dajak, mag. iur. Sanja Čović Jurčević, mag. iur. POSTUPAK LIŠENJA POSLOVNE SPOSOBNOSTI - OD RIMSKOG PRAVA PA DO DANAS.....	385

Doc. dr. sc. Neža Pogorelčnik Vogrinc
ZAHTJEVI ZA IZDAVANJE PRIVREMENOG SUDSKOG NALOGA
U NEDAVNOJ SLOVENSKOJ SUDSKOJ PRAKSI413

Izv. prof. dr. sc. Dinka Šago
Izv. prof. dr. sc. Marija Boban
PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA U VLASNIŠTVU DRŽAVE
U PRAKSI EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA437

Prof. dr. sc. Regina Garcimartín Montero
DIGITALIZACIJA PRAVOSUĐA: ŠPANJOLSKO ISKUSTVO463

Dr. sc. Juraj Brozović
Ivana Zeljko, mag. iur.
OBVEZNI PRETPROCESNI POKUŠAJ MIRNOG RJEŠENJA SPORA481

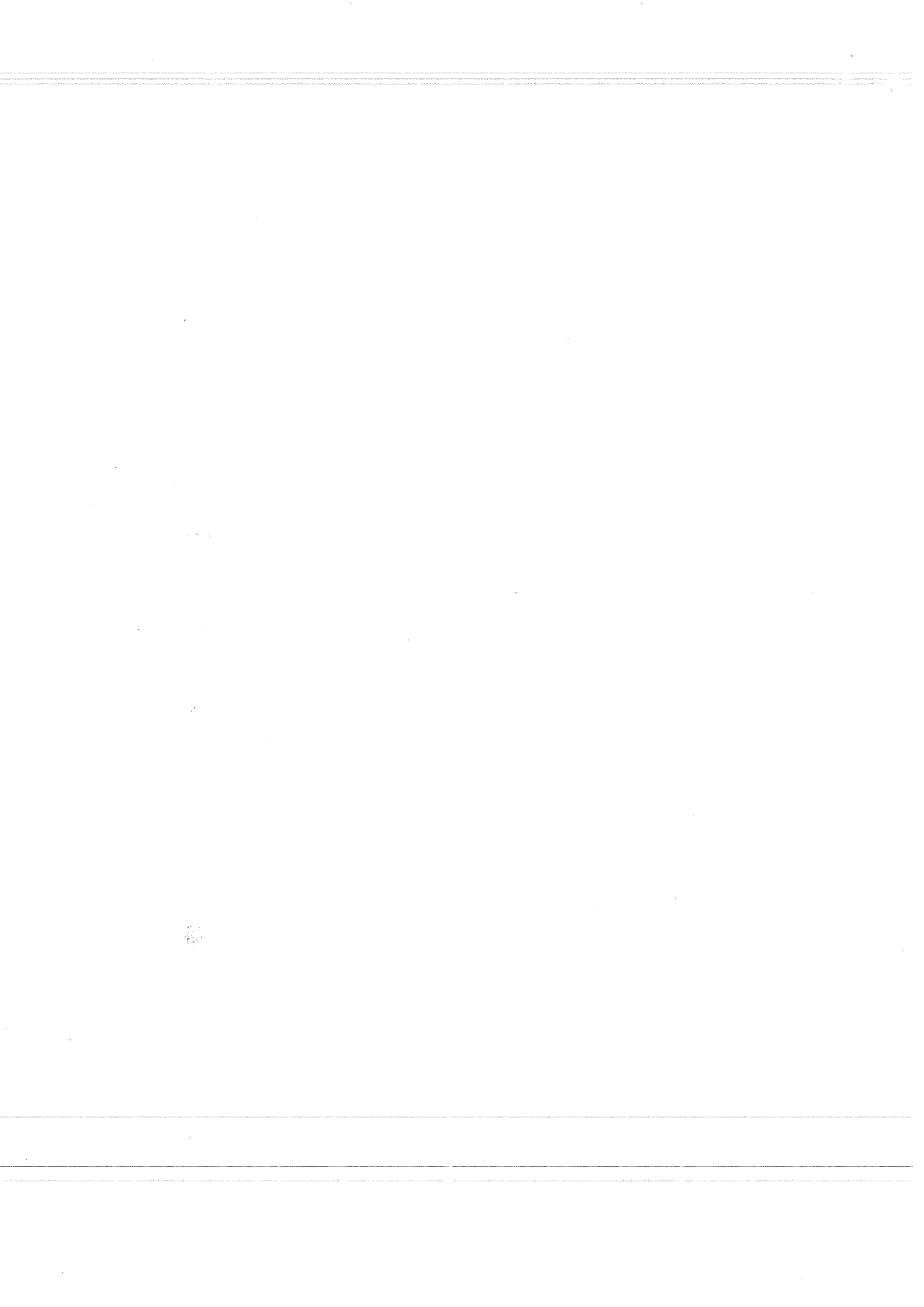
CONTENT

Full Prof. Jozo Čizmić, Ph.D. SOME CONSIDERATIONS ABOUT SPEED UP OF LITIGATION PROCEDURE (IN THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA).....	1
Full Prof. Tatjana Zoroska Kamilovska, Ph.D. Mr. sc. Tea Micevska THE ADMISSIBILITY OF ILLEGALLY OBTAINED EVIDENCE IN CIVIL PROCEDURE: TO WHAT EXTENT THE END JUSTIFIES THE MEANS?	39
Full Prof. Alan Uzelac, Ph.D. Josip Lažeta, mag. iur. NEGATIVE INFERENCES IN CROATIAN LITIGATION PROCEDUR	65
Full Prof. Gabriijela Mihelčić, Ph.D. TRANSFER (OF CLAIM) OF FORCED JUDICIAL MORTGAGE RIGHT ON REAL ESTATE ACCORDING TO ENFORCEMENT RULES	87
Full Prof. Alena Huseinbegović, Ph.D. Assoc. Prof. Viktorija Haubrich, Ph.D. Andrea Šoljić, Ph.D. PRESENTATION OF EVIDENCE IN CIVIL PROCEEDINGS	107
Assoc. Prof. Anđelija Tasić, Ph.D. INVOLUNTARY HOSPITALIZATION OF CHILDREN.....	133
Assoc. Prof. Slađana Aras Kramar, Ph.D. APPLICATION OF THE ACT ON NON-CONTENTIOUS PROCEDURE IN FAMILY MATTERS	153
Assoc. Prof. Maja Proso, Ph.D. Fani Milan Ostojić, mag. iur. PROTECTION OF (COLLECTIVE) CONSUMER RIGHTS AND INTERESTS AND ALTERNATIVE RESOLUTION OF CONSUMER DISPUTES.....	173

Assoc. Prof. Zvonimir Jelinić, Ph.D. TRANSFORMATION OF PERMANENT COURT DEPARTMENTS INTO JUSTICE ACCESS POINTS AS A PRACTICAL MEASURE AND INCENTIVE FOR REFORMING THE CROATIAN CIVIL JUSTICE SYSTEM	197
Assoc. Prof. Marija Vidić, Ph.D. RESTRUCTURING PROCEDURES IN THE LAW OF BOSNIA AND HERZEGOVINA	213
Assoc. prof. Milka Rakočević, Ph.D. ENFORCEMENT ACTIONS OF THE ENFORCEMENT AGENT REGARDING MOVABLES LOCATED ON IMMOVABLE PROPERTY SOLD FOR SETTLING OF A MONETARY CLAIM	237
Asst. Prof. Stojana Petrović, Ph.D. CO-OWNERSHIP OF THE SPOUSE AS A THIRD PARTY ON REAL ESTATE FROM THE MARITAL PROPERTY AS HIS RIGHT THAT (DOES NOT) PREVENT ENFORCEMENT.....	253
Jelena Čuveljak, Ph.D. PROPOSAL OF THE EUROPEAN DIRECTIVE ON THE HARMONIZATION OF CERTAIN ASPECT OF INSOLVENCY LAW	277
Ksenija Flak-Makitan, dipl. iur. BANKRUPTCY AND LIQUIDATION ESTATE AS A LITIGANT IN CIVIL PROCEDURE.....	301
Zrinka Tironi, Ph.D. EVALUATION OF JUDGES IN THE PROCEDURE FOR ADVANCEMENT TO THE HIGHER COURT	315
Trpimir Perkušić, Ph.D. POSSIBILITIES OF PROTECTING THE INDIVIDUAL RIGHTS OF WORKERS IN THE CONTEXT OF THE PROCEDURAL LEGAL REGULATION REFERRED TO BY THE PROVISIONS OF THE LABOR LAW	337

Ivana Jabučanin, mag.iur. Ana Stojanovski mag. iur. THE EFFECT OF A CRIMINAL JUDGMENT ON THE CIVIL PROCEDURE.....	365
Mirna Dajak, mag. iur., Sanja Čović Jurčević, mag. iur. THE PROCEDURE OF DEPRIVATION OF BUSINESS CAPACITY - FROM ROMAN LAW TO THE PRESENT	385
Asst. Prof. Neža Pogorelčnik Vogrinc, Ph.D. REQUIREMENTS FOR THE ISSUANCE OF AN INTERIM INJUNCTION IN RECENT SLOVENIAN CASE LAW	413
Assoc. Prof. Dinka Šago, Ph.D. Assoc. Prof. Marija Boban, Ph.D. THE RIGHT TO ACCESS STATE-OWNED INFORMATION IN THE PRACTICE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS	437
Full Prof. Regina Garcimartín Montero, Ph.D. DIGITALIZATION OF JUSTICE: THE SPANISH EXPERIENCE	463
Juraj Brozović, Ph.D. Ivana Zeljko, mag.iur. MANDATORY PRE-PROCESS ATTEMPT TO RESOLVE THE DISPUTE PEACEFULLY	481

POZVANO PREDAVANJE

Izv. prof. dr. sc. Milka Rakočević, Pravni fakultet „Justinijan Prvi“
Univerziteta „Sv. Ćiril i Metodij“ u Skoplju,
Republika Sjeverna Makedonija*

POSTUPANJE OVRŠITELJA SA POKRETNINAMA KOJE SE NALAZE NA NEKOPOKRETNOSTI NA KOJOJ JE IZVRŠENA PRODAJA RADI NAPLATE NOVČANE TRAZBINE

UDK: 347.952 (497.7)
Izvorni znanstveni rad

Kada je riječ o postupanju sa pokretninama i njihovoj prodaji u ovršnom postupku, to pitanje najčešće razmatramo u okviru postupanja ovršitelja kod ostvarenja novčane tražbine i to kao sredstvo ovrhe (ovrha na pokretninama) ili u okviru ovrhe radi ostvarenja nenovčane tražbine ispražnjenja i predaje nepokretnosti. Predmet interesovanja ovog rada je postupanje ovršitelja sa pokretninama u onim slučajevima kada se ovrha radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti sprovodi kao adhezijski postupak u postupku ovrhe na nekretninama radi ostvarenja novčane tražbine. Povod za razmatranje ovog pitanja su određene dileme i problemi sa kojima se suočavaju ovršitelji u njihovom radu postupajući u ovakvim slučajevima. Prije svega dileme i problemi proizlaze iz zakonskih odredbi koje reguliraju ovu materiju budući da zakon ne uređuje u potpunosti sva pitanja koja se mogu aktualizirati u ovom adhezijskom postupku.

***ključne riječi:** ovršni postupak, ispražnjenje nekretnine, prodaja pokretnina*

1. UVOD

Ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine u novom Zakonu o ovrsi Republike Sjeverne Makedonije iz 2016¹ godine regulisana je kao posebni postupak ovrhe radi ostvarenja nenovčane tražbine. U pogledu njegovog normiranja, ovaj ovršni postupak nije pretrpeo značajne izmjene u odnosu na Zakon o ovrsi iz 2005

* Izvanredna profesorica na Katedri za građansko procesno parvo Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“, Univerzitet „Sv. Ćiril i Metodij“ u Skoplju, bul. Goce Delčev 9b, Skoplje, Republika Sjeverna Makedonija, e-mail: m.rakocevic@pf.ukim.edu.mk, ORCID ID: 0000-0003-1007-6052.

¹ Закон за извршување на Р. Македонија („Сл. весник на РМ“ бр.72/16, 142/16, 233/18, 14/20 и 154/2023, Одлука на Уставен суд У.бр.143/2016 од 29 ноември 2017 година („Сл. весник на РМ“ бр.178/17), Одлука на Уставен суд У.бр.135/2016 од 24 јануари 2018 година („Сл. весник на РМ“ бр. 26/18) и Одлука на Уставен суд У.бр.94/2019 од 12 мај 2020 година), u daljem tekstu ZO.

godine², kao ni u odnosu na Zakon o ovršnom postupku iz 1997 godine³, kada je ovrha bila u sudskoj nadležnosti. Odredbe su gotovo identične u odnosu na način provedbe ovrhe, s tim što je ZO 2016 predvideo određene novine koje suštinski ne mijenjaju karakterne crte ovog postupka, već unapređuju određene segmente postupanja. Ovaj postupak uređen je u tri članka koja normiraju posebna pitanja u vezi s provedbom ovrhe kod ove vrste tražbina: način provedbe ovrhe⁴, uklanjanje pokretnina⁵ i prodaju pokretnina.⁶

Ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine provodi se prvenstveno na temelju ovršne isprave koja glasi na nenovčanu obavezu koja se sastoji u ispražnjenju i predaji nekretnine. Riječ je o ovršnom postupku po čijim se pravilima provodi ovrha dviju odvojenih radnji, različitih po svojoj prirodi, koje ne pretpostavljaju uvijek ovrhu koja obuhvaća obje radnje uzastopno. Naime, ako ovršna isprava glasi samo na ispražnjenje ili samo na predaju u posjed, ovrha se može provesti samo radi ostvarenja te činidbe, što znači da su ispražnjenje i predaja nekretnine činidbe koje se mogu sprovesti i odvojeno.^{7, 8} Međutim, u najvećem broju slučajeva osnovna funkcija ovog sredstva ovrhe je predaja nekretnine u posjed ovrhovoditelja, pa samim tim uklanjanje stvari i osoba, tj. ispražnjenje nekretnine smatra se prethodnom radnjom koja se poduzima kako bi se stvorili uvjeti za predaju nekretnine u posjed ovrhovoditelja.

Ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine u pravilu se provodi kao samostalni (glavni) ovršni postupak. Međutim, ova vrsta ovrhe može se odrediti i provesti kao adhezijski postupak, kada je u pitanju ovrha radi naplate novčane tražbine na nekretnini.⁹

Iako u djelu ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini, ZO ne sadrži opću upućujuću normu o primjeni odredbi o ispražnjenju i predaji nekretnine nakon plaćanja cijene po kojoj je nekretnina kupljena, ovršitelj prilikom postupanja na

² Закон за извршување на Р. Македонија од 2005 година („Сл. весник на РМ“ бр. 35/2005, 50/2006, 129/2006, 8/2008, 83/2009, 50/10, 83/10, 88/10, 171/10, 148/11 и 187/13).

³ Закон за извршната постапка на Р. Македонија од 1997 година („Сл. весник на РМ“ бр. 53/97, 59/2000 и 64/2003).

⁴ Čl. 226 ZO.

⁵ Čl. 227 ZO.

⁶ Čl. 228 ZO.

⁷ Tako je npr. moguća situacija u kojoj je nekretnina već ispražnjena od osoba i stvari, ali je dužnik nije predao vjerovniku u posjed ili situacija u kojoj je nekretnina već predana ili je u posjedu vjerovnika, ali dužnik još uvijek nije uklonio osobe i predmete sa te nekretnine.

⁸ Ako je ovršnom ispravom utvrđena obaveza dužnika da nekretninu koja se već nalazi u posjed vjerovnika isprazni od pokretnina, tada će se ovrha provesti prema pravilima o ovrsi radi ostvarenja tražbina na radnju, trpljenje ili nečinjenje, a ne po pravilima ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine. U tom smislu i B. Starović, Komentar Zakona o izvršnom postupku, Beograd, 2007, str. 626.

⁹ Tako i M. Dika, Građansko ovršno pravo, I. Knjiga, opće građansko ovršno pravo, Zagreb 2007, str. 687.

odgovarajući način primjenjuje odredbe ZO kojima je regulisan ovaj postupak. Ovo stoga što nakon uplate kupoprodajne cijene, ovršitelj treba nekretninu predati kupcu u posjed.¹⁰ Na to upućuje i Pravilnik o formi naloga, zaključaka, zapisnika, zahtjeva, službenih bilješki, potvrda i drugih isprava koje sastavlja ovršitelj pri poduzimanju ovršnih radnji¹¹, imajući u vidu da obrazac 87, točnije zapisnik o ispražnjenju i predaji nekretnine, odnosi se na odredbu koja reguliše ispražnjenje i predaju nekretnine kao nenovčanu tražbinu (čl. 226 st. 1 ZO) kao i na odredbu koja reguliše predaju nekretnine u posjed kupca kod ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini (čl. 189 st. 3 ZO).

Izričitom odredbom, u dijelu ovrhe na nekretnini, ZO upućuje na primjenu odredaba o ispražnjenju i predaji nekretnine u dvije situacije:

- Sukladno čl. 173 ZO, koji uređuje pitanje najma stambene zgrade i stana te poslovne zgrade i prostorije, gdje je propisano da će ovršitelj na zahtjev kupca provesti ispražnjenje prema odredbama o ispražnjenju i predaji nekretnine u slučaju da je ugovor o zakupu sklopljen nakon podnošenja zahtjeva za ovrhu prodajom predmetne nekretnine, imajući u vidu da takvi ugovori ne proizvode pravno dejstvo prema ZO.¹² U tom slučaju, ako najmoprimac sam odmah ne isprazni nekretninu, ista će se prisilno isprazniti na prijedlog kupca;
- Sukladno čl. 205 ZO, koji uređuje pitanje prestanka prava ovršenika na prodanom stanu, gdje je propisano da će ovršitelj na prijedlog kupca provesti ispražnjenje prema odredbama o ispražnjenju i predaji nekretnine u slučaju da ovršenik koji kao vlasnik živi u prodanoj stambenoj zgradi ili stanu dobrovoljno ne isprazni zgradu odnosno stan u roku od 30 dana od dana dostave zaključka o predaji u posjed nekretnine, imajući u vidu da ovršenik sukladno ZO ne zadržava pravo stanovanja.^{13, 14}

U daljnjem tekstu ukratko ćemo se osvrnuti na pojedine faze u provedbi ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine, a zatim prijeći na problematiku koja je predmet interesa ovog rada, a to je postupanje ovršitelja sa pokretninama koje se nalaze na nepokretnosti na kojoj je izvršena prodaja radi naplate novčane tražbine.

¹⁰ Prema čl. 189 ZO, nakon uplate cijene u roku od osam dana ovršitelj donosi zaključak za predaju nekretnine u posjed kupca. Zaključak o predaji nekretnine u posjed dostavlja se strankama i kupcu, a o predaji nekretnine u posjed ovršitelj sastavlja zapisnik.

¹¹ "Службен весник на РСМ", бр. 88/2019.

¹² *Arg. ex.* čl. 173 st. 3 ZO.

¹³ *Arg. ex.* čl. 205 st. 1 ZO.

¹⁴ ZO ne sadrži upućujuću odredbu kada je u pitanju pravna osoba kao dužnik, ali je nedvojbeno da će se i u tom slučaju na odgovarajući način primjenjivati odredbe koje se odnose na fizičke osobe.

2. NAČIN PROVEDBE OVRHE RADI ISPRAŽNENJA I PREDAJE NEKRETNINE

Ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine provodi se na način da ovršitelj, u prisustvu ovrhovoditelja, nakon što udalji osobe i ukloni stvari s te nekretnine, predaje nekretninu u posjed ovrhovoditelju o čemu sastavlja zapisnik.¹⁵ Do donošenja ZO iz 2016 godine nije bilo izričito predviđeno mora li ovrhovoditelj osobno biti prisutan prilikom provedbe ovrhe. Čini se da je ovo zakonsko rješenje svrsishodno, iz razloga što se ovaj postupak ovrhe provodi s ciljem da se nekretnina preda ovrhovoditelju, tj. da se ovrhovoditelj unese u posjed.¹⁶

Pri provođenju ovrhe, ovršitelj postupa prema općim odredbama ZO koji se odnose na provedbu ovrhe¹⁷, kao i prema posebnim odredbama za provedbu ispražnjenja i predaje nekretnine.¹⁸ Tu treba napomenuti da se u svim radnjama koje poduzima ovršitelj prilikom provedbe ovrhe moraju iskazati i svi oni elementi načela ovršnog postupka koji govore o zaštiti prava stranaka, drugih učesnika u postupku i njihovih obitelji.

Ovrha se najčešće provodi prisilnim putem, tako što se ovršeniku oduzima mogućnost stvarnog raspolaganja nekretninom, na način da mu se oduzimaju ključevi ili promjeni brava, kada se radi o ovrsi na nekretnini njenim predavanjem u posjed (kuća, stan, poslovni prostor), kao i udaljavanjem i uklanjanjem svih osoba i stvari s nekretnine, u slučaju kada se provodi i radnja ispražnjenja.¹⁹ Prema ZO, ovršitelj pristupa ispražnjenju i predaji nekretnine nakon proteka roka od osam dana od dana dostave naloga o ovrsi ovršeniku.²⁰ U vezi pomenute odredbe, u praktičnom radu ovršitelja postoji različita praksa kada se ispražnjenje i predaja u posjed provodi kao poslednja faza u provedbi ovršnog postupka radi naplate novčane tražbine na nekretnini. Naime, neki ovršitelji na prijedlog kupca izdaju nalog ovršeniku i ostavljaju mu rok od osam dana pre nego što pristupe prisilnoj provedbi ovrhe, dok je za druge osnov za postupanje zaključak o predaji nekretnine u posjed pritom ne ostavljajući ovršeniku dodatni rok od osam dana jer

¹⁵ *Arg. ex.* čl. 226 st. 1 ZO.

¹⁶ Ukoliko ovrhovoditelj nije prisutan poduzimanju radnje predavanja u posjed, predavanje nekretnine će se odgoditi, a troškovi uzrokovani odgodom, pasti će na teret ovrhovoditelja. Opširnije kod A. Јаневски, Т. Зороска Камилловска, М. Ракочевиќ, Новините во Законот за извршување од 2016 година со измените и дополнувањата од 2018 и 2020 година, Скопје 2021, str. 61.

¹⁷ Vidjeti čl. 83-85 ZO koji uređuju sljedeća pitanja: vrijeme ovrhe, postupanje ovršitelja i ometanje ovršitelja u poduzimanju radnji.

¹⁸ Vidjeti čl. 226-228 ZO.

¹⁹ Тако и А. Јаневски, Т. Зороска Камилловска, Граѓанско процесно право, книга трета, извршно право, Скопје, 2011, str. 151.

²⁰ Čl. 226 st. 3 ZO.

je isti već imao rok od 30 dana od dana dostave zaključka o predaji da dobrovoljno isprazni nekretninu sukladno čl. 205 ZO. S tim u vezi, u odnosu na položaj kupca nekretnine u ovom postupku, treba napomenuti da ZO ne uređuje njegov pravni položaj nakon prodaje nekretnine.²¹ Iz tog razloga, smatramo da u slučajevima provedbe ispražnjenja i predaje nekretnine kao adhezionog postupka u okviru ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini, ovršitelj ne bi mogao na prijedlog kupca izdati nalog o ovrši ovršeniku, jer u ovom postupku ne raspolaže sa ovršnom ispravom koja se odnosi na određenu nenovčanu tražbinu. Osnov za poduzimanje ovršnih radnji bit će zaključak o predaji u posjed pri čemu će ovršitelj odmah nakon protoka roka od 30 dana za dobrovoljno ispražnjenje nekretnine, na prijedlog kupca, pristupiti poduzimanju ovršnih radnji.

Ako neka osoba ometa ovršitelja u provođenju ovrhe, ovršitelj je ovlašten tu osobu udaljiti, Ovršitelj također može zatražiti pomoć policije, uzumajući u obzir okolnosti slučaja i polazeći od vlastite procjene konkretne situacije.²² Također, ovršitelju će biti potrebna pomoć Centra za socijalnu skrb u slučaju da se trebaju udaljiti osobe za koje će ovršitelj procijeniti da se trebaju angažirati stručnjaci radi zaštite njihovih interesa tijekom ovrhe.

ZO ne sadrži posebne odredbe o tome tko treba osigurati potrebnu radnu snagu i prijevozna sredstva kojima se predmeti trebaju transportirati u slučaju da ih ovršenik ne želi preuzeti.²³ U nedostatku zakonskih odredaba, budući da ovrhu organizira i provodi ovršitelj, smatramo da bi on trebao osigurati potreban broj ljudi i prijevoznih sredstava, a na teret ovršenika. Ovršitelj je dužan osigurati potreban broj osoba za otvaranje zatvorenih prostorija, pakiranja i uklanjanja stvari, njihov utovar i istovar i otpremu, te smještaj pokretnih stvari u određenim prostorijama u slučaju da ih dužnik ne želi preuzeti.²⁴

²¹ Za razliku od ZO, hrvatski Ovršni zakon sadrži izričitu odredbu koja predviđa da kupac stječe položaj ovrhovoditelja podnošenjem prijedloga za prisilno ispražnjenje i predaju nekretnine (čl. 128 st. 5).

²² Asistencija i intervencija policije bit će potrebna ako se očekuje otpor ovršenika ili članova njegovog obiteljskog domaćinstva ili trećih osoba koje se nalaze na ili u nekretnini a za čije uklanjanje je potrebna uporaba fizičke sile.

²³ Za razliku od ZO, Ovršni zakon R. Hrvatske normira obavezu ovrhovoditelja da na zahtjev sudskog ovršitelja osigura potrebnu radnu snagu i prijevozna sredstva radi provedbe ovrhe. Videti čl. 257 st. 6 OZ R. Hrvatske.

²⁴ Tako i A. Јаневски, Т. Зорска Камилловска, op. cit., str. 155.

3. POSTUPANJE OVRŠITELJA SA POKRETNINAMA KOJE SE NALAZE NA NEPOKRETNOSTI NA KOJOJ JE IZVRŠENA PRODAJA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE

3.1. Uklanjanje pokretnina

Kod predaje nekretnine u posjed, osim uklanjanja osoba koje su se na nekretnini zatekle u vrijeme provedbe ovrhe, radnja ispražnjenja podrazumjeva i uklanjanje pokretnina koje se nalaze na nekretnini. U tom smislu čl. 227 ZO normira postupanje ovršitelja u slučaju da je potrebno isprazniti nekretninu od pokretnih stvari.

Iako prisustvo ovršenika tijekom predaje nekretnine u posjed kupcu nije obavezno, postoje situacije kada se smatra da je njegovo prisustvo poželjno. U slučaju uklanjanja stvari s nekretnine, njegovo prisustvo smatra se poželjnim jer se uklonjene stvari trebaju predati njemu. Međutim, njegova odsutnost, pa čak i njegovo odbijanje da preuzme uklonjene stvari ne sprječava poduzimanje svih potrebnih ovršnih radnji kako bi se kupac uveo u posjed.

Prema ZO, pokretnine koje su zatečene na licu mesta prilikom predaje nekretnine u posjed, predaju se ovršeniku odnosno punoljetnom članu njegovog kućanstva ili njegovom punomoćniku ukoliko ovršenik nije nazočan.²⁵ U slučaju da niti jedna od pomenutih osoba nije prisutna, ili su prisutne, ali odbijaju primiti predmete, deložacija se provodi na način da ovršitelj predmete preda na čuvanje drugoj osobi o trošku ovršenika.²⁶

ZO ne sadrži odredbu o tome tko treba osigurati osobu kojoj će se pokretnine predati na čuvanje kada poduzimanju ovršnih radnji nije nazočan nitko od osoba kojima se pokretnine mogu predati ili ih te osobe ne žele primiti. U nedostatku izričite odredbe, smatramo da bi ovršitelj trebao osigurati tu osobu pri tom postupajući savjesno u vezi izbora te osobe i voditi računa o visini troškova čuvanja pokretnina.²⁷ ZO također ne sadrži odredbu o tome može li pokretnine koje se uklanjaju s nepokretnosti preuzeti ovrhovoditelj na čuvanje. Kada je riječ o „redovnom“ postupku ovrhe radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti radi ostvarenja nenovčane tražbine, smatramo da ne postoji nikakva zakonska

²⁵ Čl. 227 st. 1 ZO. Zakon operira pojmom član kućanstva, odnosno punomoćnik ovršenika što bi moglo dovesti do pogrešnog zaključka da se odredba odnosi samo na ovršenika koji je fizička osoba. Međutim, nedvojbeno je da se odredba odnosi i na ovršenika koji je pravna osoba, te se u tom slučaju pokretnine predaju osobi koja je prema zakonu, statutu ili ugovoru ovlaštena za zastupanje pravne osobe, odnosno osobi koje se javlja kao punomoćnik pravne osobe.

²⁶ Čl. 227 st. 2 ZO.

²⁷ Ovršitelj ni u kom slučaju ne sme stvari ostaviti na licu mesta. Ovršitelj će stvari ostaviti na čuvanje trećem licu (fizičkoj ili pravnoj osobi), staviti ih u skladište ili depozit ili će ih na drugi način osigurati. Tako i N. Šarkić, Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Beograd 2016, str. 297.

prepreka za to, ali u tom slučaju ovrhovoditelj bi imao pravo na naknadu troškova i eventualno na naknadu štete.²⁸ Sporno je bi li kod ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini, kada se ovaj postupak ovrhe provodi kao adhezijski (komplementarni) na prijedlog kupca, ovrhovoditelj imao interes primiti predmete na čuvanje ako se pretpostavi da je ovrhovoditelj naplatio svoju tražbinu prodajom nekretnine.

Rizik od propadanja ili oštećenja stvari prilikom njihovog uklanjanja s nekretnine, transporta i smještaja pada na teret ovršenika. Ovršitelj bi odgovarao samo u slučaju da nije postupao savjesno i s dužnom pažnjom u konkretnom slučaju. Ovo iz razloga što je ovršenik prouzrokovao dopunske ovršne radnje prilikom predaje nekretnine u posjed kupca, postupajući protupravno time što sam nije uklonio stvari odnosno nije ih preuzeo, pa se ove radnje poduzimaju u njegovo ime i za njegovu korist.²⁹

U slučaju da su uklonjene stvari predate drugoj osobi na čuvanje, ovršitelj ima obavezu da obavesti ovršenika o predaji stvari i troškovima čuvanja, ali isto tako ima i obavezu da ga upozori da ako u roku od osam dana od dana obavijesti ne zatraži da mu se stvari predaju i ne podmiri troškove čuvanja, stvari će se prodati, a iz prodajne cijene će se namiriti troškovi čuvanja i prodaje.³⁰ Obavijest odnosno upozorenje ovršitelj će unijeti u zapisnik o ispražnjenju i predaji nekretnine. Dostavom zapisnika o ispražnjenju i predaji nekretnine ovršeniku, smatra se da je on uredno obaviješten, odnosno upozoren, međutim nije isključena mogućnost da ovršitelj posebnim dopisom obavijesti ovršenika o radnjama koje slijede i pravnim posljedicama zbog nepreuzimanja stvari. Propisani rok od osam dana je zakonski rok. ZO ne predviđa njegovo eventualno produljenje, stoga, ako ovršenik ne postupi po upozorenjima, ovršitelj može odmah pristupiti prodaji stvari.

3.2. Postupanje ovršitelja nakon ispražnjenja nepokretnosti

Nakon što je nekretnina ispražnjena od osoba i stvari, postavlja se pitanje kako ovršitelj postupa sa pokretninama koje je ovršenik odbio primiti u trenutku predaje nekretnine u posjed kupcu, a koje nije preuzeo ni nakon proteka roka od osam dana nakon što ga je ovršitelj obavijestio da su stvari predate na čuvanje drugoj osobi i da može u tom roku zahtijevati da mu se stvari predaju nakon što naknadi troškove čuvanja. Ovo pitanje se prvenstveno aktualizira jer se treba riješiti sudbina tih stvari. Naime, nekretnina je prodana i predata u posjed kupcu,

²⁸ U takvim slučajevima, iznos naknade ne bi smio biti viši od troškova čuvanja pokretnina kod trećih osoba. Tako M. Dika, op. cit., str. 693.

²⁹ Tako M. Dika, op. cit., str. 693, A. Јаневски, Т. Зороска Камилловска, op. cit., str. 156.

³⁰ Arg. ex. čl. 227 st. 3 i 4 ZO.

a stvari koje su uklonjene s nekretnine, iako pripadaju ovršeniku, on ih odbija primiti, a za cijelo to vrijeme nastaju troškovi čuvanja.

U slučaju nepreuzimanja pokretnih stvari od strane ovršenika i neplaćanje troškova čuvanja, ZO je predvideo da se pristupa prodaji istih.³¹ Za razliku od drugih prodaja koje se provode u ovršnom postupku kod pojedinih sredstava ovrhe radi naplate novčane tražbine, ovdje treba naglasiti da ova vrsta prodaje ima svoje specifičnosti jer se tretira kao incidentalni, ali i kao jednostrani ovršni postupak koji se provodi u okviru glavnog postupka ovrhe na nekretnini.

- Postupak je incidentalni, s obzirom da se vodi u okviru jednog redovnog ovršnog postupka (u konkretnom slučaju ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini), gdje se prema uobičajenom tijeku stvari i ovršnim radnjama koje se poduzimaju, do ove prodaje dolazi iznimno, u točno određenom slučaju;
- Postupak je jednostran, s obzirom da ovršitelj ovaj postupak provodi po službenoj dužnosti. Naime, u slučaju da ovršenik u određenom roku ne postupi po upozorenjima ovršitelja, odnosno kumulativno ne zahtijeva da mu se predmeti predaju i ne naknadi troškove čuvanja, ovršitelj je dužan *ex offo* da odredi prodaju stvari za račun ovršenika.

Postupak prisilne prodaja stvari se provodi iz dva razloga: 1) prodaja se provodi radi podmirenja troškova čuvanja stvari i 2) prodaja se provodi kako bi se riješila sudbina stvari koje ovršenik ne želi preuzeti. Međutim, ovdje treba spomenuti da je prodaja stvari značajna i s aspekta zaštite prava osobe, kojoj je stvar predana na čuvanje, budući da se u ovom postupku postavlja i pitanje njenog položaja jer po pravilu ovrhovoditelj nema daljeg interesa za vođenje postupka, a ovršenik nije iskazao interes za preuzimanje stvari. Iz tog razloga, obaveza je ovršitelja da reguliše prava druge osobe koja proisteknu iz čuvanja.³²

Prodaju provodi ovršitelj koji je ispraznio i predao nekretninu kupcu, ne čekajući na bilo čiji zahtjev ili prijedlog, imajući u vidu da su radnje čuvanja stvari i njihove prodaje ovršnje radnje koje su, *ex lege*, poduzete od strane ovršitelja u korist ovršenika.

3.2.1. Prodaja stvari

Kada se u okviru postupka ovrhe radi naplate novčane tražbine na nekretnini provodi i incidentalni postupak ovrhe, odnosno prodaja stvari koje su uklonjene s nekretnine, treba istaći da ovaj postupak ima nekoliko specifičnosti:

³¹ *Arg. ex. čl. 228 ZO.*

³² N. Šarkić, *op. cit.*, str. 298.

- Prvo, u ovom postupku ne postoji ovršna isprava na temelju koje se ovrha provodi, odnosno nema klasičnog ovršnog naloga kojim se ovršenik obavezuje na poduzimanje određene činidbe na osnovu prestacije utvrđene ovršnom ispravom;
- Drugo, specifičnost ove prodaje je da ovdje ne postoji klasični bipartitni postupak budući da je ovrhovoditelj po ovršnoj ispravi u pravilu namiren (osim ako njegova tražbina nije namirena u cijelosti), a sa druge strane, imamo kupca nekretnine kao sudionika u postupku ovrhe, čiji je interes ostvaren predajom nekretnine u posjed;
- Treće, zaključak o predaji nekretnine u posjed kupca koji sukladno čl. 189 OZ donosi ovršitelj u roku od osam dana nakon uplate cijene za koju je nekretnina prodana i dostavlja ga strankama i kupcu je praktično inicijalni akt kojim se dužnik obavještava da treba isprazniti nekretninu od osoba i stvari³³;
- Četvrto, predaja nekretnine u posjed kupca obavlja se zapisnikom, koji s aspekta postupanja ovršitelja s pokretninama nakon ispražnjenja nepokretnosti sadrži bitne podatke. Naime, sa zapisnikom o predavanju nekretnine u posjed izvršen je popis pokretnina i u zapisniku se navodi kome su stvari predane na čuvanje na teret dužnika;
- Peto, prodaja stvari određuje se za račun ovršenika;
- Šesto, prodaja stvari obavlja se prema odredbama o ovrsi na pokretninama. Prodaja stvari utvrđuje se zaključkom.³⁴

U pogledu supsidijarne primjene odredaba ZO o ovrsi na pokretninama, posebno ćemo analizirati pojedine ovršne radnje koje poduzima ovršitelj i potencirati specifičnosti u pogledu načina postupanja kada se prodaja stvari provodi kao incidentalni ovršni postupak.³⁵

3.2.1.1. Popis i procjena

Što se tiče prve ovršne radnje, odnosno popisa, popis pokretnih stvari vrši se u trenutku predaje nekretnine u posjed kupca, odnosno zapisnikom o ispražnjenju i predaji u posjed. Imajući u vidu da prethodno ovrhovoditelj ne može znati kakvo

³³ Na ovo upućuje i čl. 205 OZ koji propisuje da ovršenik koji kao vlasnik stanuje u prodanoj obiteljskoj stambenoj zgradi ili stanu ne zadržava pravo stanovanja, te je dužan iseliti zgradu odnosno stan u roku od 30 dana od dana dostave zaključka o predaji nekretnine u posjed, a ako dužnik u navedenom roku ne iseli zgradu, odnosno stan, ovršitelj će na prijedlog kupca provesti iseljenje prema odredbama o ispražnjenju i predaji nekretnine.

³⁴ Čl. 228 st. 3 ZO.

³⁵ Ovršne radnje koje se poduzimaju u postupku ovrhe na pokretninama su popis, procjena, pljenidba, prodaja, te namirenje ovrhovoditelja iz iznosa dobivenoga prodajom. Čl. 94 st. 1 ZO.

će biti ovršenikovo ponašanje kada se nekretnina predaje u posjed kupca, hoće li tu radnju ometati, hoće li odbijati da preuzme predmete koji su s nekretnine uklonjeni i sl., malo je vjerovatno da će ovršitelj u tom momentu osigurati ovlaštenog procjenitelja za procjenu vrijednosti pokretnina. Iz tog razloga, iako prema ZO, procjena stvari se vrši istovremeno s popisom³⁶, u ovom slučaju procjena će se provesti dodatno. Takvu mogućnost dopušta i sam zakon koji propisuje da se, iznimno, procjena može obaviti i dodatno nakon što ovršitelj osigura ovlaštenog procjenitelja.³⁷

U odnosu na pravni učinak izvršenog popisa, postavlja se pitanje zasniva li se u ovom slučaju popisom založno pravo na stvarima, budući da kod regularnog postupka ovrhe na pokretninama prema ZO, ovrhovoditelj stječe popisom založno pravo na popisanim pokretninama.³⁸ Treba smatrati da se popisom pokretnina zasniva založno pravo u korist osobe čija će se tražbina naplatiti iz iznosa dobivenog prodajom. Naime, troškovi čuvanja stvari zapravo su tražbine koje se trebaju naplatiti, zbog čega je određena i sama prodaja.³⁹ Vezano za sticanje založnog prava, ovršitelj treba voditi računa i o visini vrijednosti popisanih stvari, jer se zapisnik o popisu pokretnih stvari čija je vrijednost veća od 1.000 eura, mora dostaviti Založnom registru radi upisa založnog prava.⁴⁰

3.2.1.2. Prodaja stvari

Prodaju popisanih stvari određuje ovrhovoditelj nakon isteka roka u kojem je ovršenik mogao zahtijevati predaju pokretnina. Što se tiče načina prodaje, prema ZO, pokretnine se mogu prodati usmenom javnom dražbom ili neposrednom pogodbom između kupca sa jedne strane i ovršitelja, sa druge strane, ovisno o procijenjenoj vrijednosti stvari koje su predmet prodaje. Prodaju putem neposredne pogodbe određuje ovršitelj ako se radi o stvarima jednake ili manje vrijednosti od 5.000 eura. U slučaju da je vrijednost pokretnina veća od 5.000 eura ovršitelj prodaju provodi putem usmene javne dražbe. U ovom slučaju, zainteresovani ponuditelji su dužni da daju jamčevinu sukladno odredbama ZO o ovrsi na nekretnini.⁴¹ Prodaja putem javne dražbe oglašava se u sredstvima javnog informisanja najmanje sedam dana prije održavanja javne dražbe. Ovršenik obavijestit će se o mjestu, danu i satu prodaje. Ako se stvari prodaju usmenom

³⁶ Čl. 103 st. 1 ZO.

³⁷ *Arg. ex.* čl. 103 st. 1 ZO.

³⁸ Čl. 101 st. 1 ZO.

³⁹ Tako i M. Dika, *op. cit.*, str. 694.

⁴⁰ Čl. 104 st. 3 ZO.

⁴¹ Čl. 109 ZO v.v čl. 183 ZO.

javnom dražbom, na prvoj dražbi početna prodajna cijena popisanih stvari je procijenjena vrijednost stvari. Ako pokretnine ne budu prodane na prvoj javnoj dražbi, ovršitelj će odrediti drugu javnu dražbu na kojoj se prodajna cijena može smanjiti najviše za 1/2 procijenjene tržišne vrijednosti. Druga javna dražba održat će se najkasnije 30 dana od održavanja prve javne dražbe. Ako je prodaja uspjela, ovršitelj sastavlja zapisnik o prodaji koji se dostavlja strankama i sudionicima javne dražbe ako to zatraže.⁴²

U pogledu ophođenja ovršenika tijekom ovog postupka treba uvažiti njegovu spremnost da stvari preuzme uz plaćanje troškova čuvanja i troškova ovršnih radnji koje prethode prodaji sve do trenutka dok se ne pristupi javnoj dražbi ili stvar ne proda neposrednom pogodbom.⁴³

Uspješna prodaja. Pod pretpostavkom da je prodaja pokretnina uspjela, bez obzira na način prodaje, prema ZO, dobijena sredstva služe za namirenje dvije vrste tražbina: troškova čuvanja pokretnina i troškova prodaje pokretnina.

Zakonske odredbe govore o troškovima čuvanja i prodaje pokretnina, što se može shvatiti kao nešto što upućuje na redosljed podmirenja tih izdataka. Međutim, redosljed podmirenja tih troškova treba se shvatiti tako što se prvo podmiruju troškovi prodaje pokretnina, kao troškovi konkretnog ovršnog postupka (s obzirom da se prodaja tretira kao incidentalni postupak), a potom i troškovi čuvanja pokretnina, jer se ovi troškovi zapravo tretiraju kao tražbina za čiju je naplatu i provedena prodaja.⁴⁴

Osoba koja je preuzela stvari na čuvanje ima pravo na naknadu troškova čuvanja stvari i to u iznosu koji je ugovoren prilikom preuzimanja pokretnina na čuvanje, a nije isplaćen. Troškovi prodaje stvari, po pravilu, isplatit će se osobi koja je predujmila troškove postupka. Međutim, u ovom postupku, postavlja se pitanje tko bi predujmio troškove postupka budući da se radi o jednostranom postupku koji je ovršitelj dužan provesti *ex offo*. U praksi, ovršitelji sami pokrivaju troškove vezane za prodaju.

Treba naglasiti da ovršenik odgovara cjelokupnom imovinom za troškove prouzrokovane čuvanjem pokretnina koje nije htio preuzeti, a ne samo tim stvarima.⁴⁵

Prema ZO, ako nakon podmirenja troškova čuvanja i troškova prodaje stvari ostane određeni iznos, preostali dio cijene po kojoj su prodane pokretnine polaže

⁴² Videti čl. 109 i 110 ZO.

⁴³ Tako B. Starović, *op. cit.*, str. 631.

⁴⁴ Tako i M. Dika, *op. cit.*, str. 694, A. Јаневски, Т. Зороска Камиловска, *op. cit.*, str. 157.

⁴⁵ Tako M. Dika, *op. cit.*, str. 694.

se u sudski depozit u korist ovršenika.⁴⁶ Polaganje iznosa u korist ovršenika izvršit će ovršitelj sukladno odredbama Zakona o izvanparničnom postupku koji uređuje postupak sudskog depozita. U ovom slučaju, ovršitelj će se javiti kao predlagač u ovom izvanparničnom postupku. Zakonom nije propisan da se eventualni preostali iznos prodajne cijene isplaćuje dužniku. Međutim, ako dužnik to zahtijeva, ne postoji razlog da se po tom zahtjevu ne postupi kako se ne bi izazvali dodatni troškovi povodom postupka za polaganje iznosa u sudski depozit.

Kod uspješne prodaje, sporno je da li se iz preostalog djela cijene mogu naplaćivati druge eventualne tražbine koje imaju ovrhovoditelji prema ovršeniku. Ovo iz razloga što se u konkretnom slučaju prodaja stvari provodi samo radi namirenja troškova čuvanja tih stvari. Smatramo da za to postoji opravdanje, ali samo ako se ovrha radi namirenja određene novčane tražbine provodi prodajom pokretnina ili ako je ovršitelj u tjeku ovrhe odredio drugo sredstvo ovrhe. Naime, čini se iracionalno da se pozitivna razlika vraća ovršeniku, a da se potom ponovo provodi ovrha prema istom ovršeniku drugim sredstvom ovrhe.⁴⁷

Neuspješna prodaja. ZO ne sadrži odredbe kako će ovršitelj postupiti ako prodaja stvari ne uspije i što će biti s pokretninama, bez obzira da li je prodan samo dio stvari ili prodaja nije uspjela u cijelosti. Možemo da pretpostavimo i situaciju da je prodat samo jedan dio stvari, a da preostale stvari dužnik ne želi preuzeti, što znači da će te pokretnine i dalje ostati na čuvanju. Ova situacija otvara dileme i probleme u praktičnom radu ovršitelja, budući da ovršitelji nemaju jasno normirana pravila i smjernice kako bi trebali postupati i šta dalje poduzimati u ovom postupku.

Sukladno odredbama ZO o ovrsi na pokretninama, ako stvari nisu prodane ni na drugoj javnoj dražbi, ovrhovoditelj može u roku od osam dana predložiti da se prodaja obavi putem neposredne pogodbe po prodajnoj cijeni utvrđenoj kao za drugu javnu dražbu.⁴⁸ S tim u vezi, otvara se pitanje hoće li ovrhovoditelj iz ovršnog postupka na nekretninama imati interesa predložiti prodaju putem neposredne pogodbe ako su njegova tražbina i njegovi troškovi vezani za ovrhu već namireni prodajom nekretnine. Uostalom, kada govorimo o ispražnjenju i predaji nekretnine u okviru postupka ovrhe na nekretnini radi naplate novčane tražbine, ispražnjenje i predaja nekretnine vrši se u korist kupca, te je upravo zbog toga, postupanje ovršitelja u ovom slučaju isključivo na prijedlog kupca nekretnine. Sa druge strane, prodaju pokretnina u ovom slučaju ovršitelj provodi kao ovršni postupak na osnovu zakona u korist ovršenika. Iz tog razloga, imajući u

⁴⁶ Arg. ex. čl. 228 st. 2 ZO.

⁴⁷ Videti N. Šarkić, *op. cit.*, str. 298.

⁴⁸ Čl. 110 st. 3 ZO.

vidu da se radi o *ex offo* postupku, sa svojim specifičnostima u odnosu na klasični ovršni postupak kada je riječ o ovrši na pokretninama, ako izostane prijedlog ovrhovoditelja, u slučaju dvije neuspjele javne dražbe, smatramo da bi ovršitelj trebao *sua sponte* odrediti prodaju stvari neposrednom pogodbom.

U slučaju neuspješne prodaje otvara se nekoliko dodatnih pitanja vezanih uz supsidijarnu primenu odredaba ZO o obustavi ovrhe na popisanim stvarima. Prema ZO, ovršitelj će obustaviti ovrhu nad popisanim neprodanim stvarima ako: 1) stvari se nisu mogle prodati niti na drugoj javnoj dražbi; 2) nakon druge javne dražbe ovrhovoditelj u roku od osam dana nije predložio prodaju putem neposredne pogodbe; i 3) neposredna pogodba za prodaju popisanih stvari nije realizirana u roku od 60 dana od dana nakon podnesenog prijedloga od strane ovrhovoditelja.⁴⁹ Kod prodaje pokretnina kao incidentalnom postupku, pitanje je može li se ovrha obustaviti. U redovnom postupku ovrhe na pokretninama, ako se postupak obustavi, ovršitelj će odabrati drugo sredstvo za namirenje tražbine ovrhovoditelja. U ovom postupku sporno je mogu li se te odredbe primjeniti, imajući u vidu da je svrha prodaje stvari, odnosno zbog čega se pristupa prodaji, je to što ovršenik nije htio takve stvari preuzeti, pa se mora odlučiti što dalje s tim stvarima, i stoga se prodaja provodi kako bi se pokrili nastali troškovi čuvanja i same prodaje, ali i kako bi se riješila sudbina tih stvari.

U nedostatku izričitih odredbi, pri neuspjeloj prodaji, smatramo da bi ovršitelj ponovno trebao pokušati da stvari preda ovršeniku. Diskutabilno je može li ovršitelj disponirati sa pokretninama na način da će ih otpremiti na otpad ili predati nekoj socijalnoj ustanovi ili donirati kada njegova ovlaštenja u odnosu na neprodane stvari nisu definirana u zakonu.⁵⁰ Pravna neuređenost ovog pitanja otvara praktične probleme u radu ovršitelja jer ne znaju kako postupati sa popisanim pokretninama. Stoga, nužno je u narednim izmjenama i dopunama ZO predvidjeti jasne odredbe kako ovršitelj postupa ako prodaja pokretnina ne

⁴⁹ Čl. 111 ZO.

⁵⁰ Uporište za takvo postupanje bilo bi eventualno moguće pronaći u odredbama o ovlaštenjima suda u kaznenom postupku u odnosu na oduzete predmete. Tako, M. Dika, *op. cit.*, str. 695. U odredbama o ovlastima Agencije za upravljanje oduzetom imovinom sukladno Zakonu o upravljanju oduzetom imovinom, imovinskom koristi i oduzetim predmetima u kaznenom i prekršajnom postupku („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2008, 145/2010, 104/2013, 187/2013, 43/2014, 160/2014, 97/2015, 148/2015 и 64/2018) oduzeta imovina i privremeno oduzeta imovina mogu se otstupiti drugim državnim tijelima, udrugama građana i fondacijama bez naknade. Međutim, analogna primjena ovih odredaba teško bi se opravdala budući da je u makedonskom sustavu ovrha u nadležnosti ovršitelja kao osobama sa javnim ovlastima a ne u nadležnosti suda.

uspije.⁵¹ Koja bi bila moguća odgovarajuća rješenja u tom smislu? Ono što se čini najvažnije, to je da se predvidi jasna odredba koja će urediti pitanje kako postupati sa stvarima ako prodaja nije uspjela. Po uzoru na druga zakonodavstva, može se predvidjeti da se stvari predaju ustanovama socijalne zaštite⁵² ili da se predvidi mogućnost oslobađanja od obaveze čuvanja stvari.⁵³

3.2.1.3. Pravna sredstva

Što se tiče pravnih lijekova u ovom incidentalnom postupku, ZO izričito potencira specifičnosti prigovora zbog nezakonitosti tijekom ovrhe⁵⁴ protiv zaključka o prodaji. Naime, ako se protiv zaključka o prodaji podnese prigovor, prigovor ima suspenzivan učinak u odnosu na isplatu sredstava dobivenih prodajom. Sve dok postupak po prigovoru nije pravomoćno okončan, ovršitelj nema ovlasti izvršiti isplatu sredstava. Isplata će se izvršiti nakon pravomoćnosti rješenja suda po prigovoru ukoliko radnje koje je poduzeo ovršitelj ostanu na snazi, odnosno ako sud nije utvrdio nezakonitosti u njegovom postupanju.⁵⁵

4. ZAKLJUČAK

Kada je riječ o postupanju sa pokretninama i njihovoj prodaji u ovršnom postupku, to pitanje najčešće razmatramo u okviru postupanja ovršitelja kod ostvarenja novčane tražbine i to kao sredstvo ovrhe (ovrha na pokretninama) ili u okviru ovrhe radi ostvarenja nenovčane tražbine ispražnjenja i prodaje nepokretnosti. Kada se prodaja pokretnina provodi kao incidentalni postupak u

⁵¹ Radna skupina koju je formiralo Ministarstvo pravde, a koja trenutno radi na izmjenama i dopunama Zakona o ovrši diskutirala je o mogućim noveliranjima odredaba koje se odnose na postupanje ovršitelja sa pokretninama koje su uklonjene s nekretnine te su predložene određene alternative postojećim odredbama. U tom smislu, predlaže se da se predvidi najdulji rok u kom se stvari mogu čuvati, a taj rok je predložen da bude u trajanju od najviše 45 dana, nakon čega ovršitelj pristupa prodaji pokretnina. Osobne stvari ovršenika kao ští su: odjeća, pisma, ortopedska pomagala i sl., koje su neznatne vrijednosti, a koje ovršenik odbije primiti, ovršitelj će dati na uništenje, a troškovi će pasti na teret ovršenika. Ako ovršitelj prema stanju, izgledu i prirodi pokretnina procjeni da je njihova vrijednost toliko mala da se prodajom ne mogu nadoknaditi ni troškovi njihove procjene i prodaje, a koje ovršenik nije preuzeo, zaključkom će odrediti otpis tih stvari.

⁵² Tako na pr., Zakon o izvršenju i obezbeđenju R. Srbije predviđa u slučaju da se pokretne stvari nisu mogle prodati ni na drugoj javnoj dražbi, javni ovršitelj će ih predati ustanovi socijalne zaštite, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za socijalnu zaštitu (čl. 357 st.4).

⁵³ Prema Ovršnom zakonu R. Hrvatske ako se stvari ne uspeju prodati na dražbi, odnosno neposrednom pogodbom, ovrhovoditelj se oslobađa obaveze čuvanja tih stvari nakon proteka roka od 30 dana od dana dražbe, odnosno određene neposredne pogodbe (čl. 258 st. 4).

⁵⁴ U sustavu ovrhe prigovor zbog nezakonitosti tijekom ovrhe tretira se kao specifično i jedinstveno pravno sredstvo u postupku ovrhe kojim legitimirana osoba ističe nepravilnosti tijekom provedbe ovrhe i zahtjeva da se te nepravilnosti otklone.

⁵⁵ Arg. ex. čl. 228 st. 4 ZO.

okviru ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine, postupajući po konkretnim ovršnim predmetima ovršitelji se suočavaju sa određenim problemima koji proizlaze iz zakonskih odredbi koje uređuju ovu materiju budući da ZO ne reguliše u potpunosti sva pitanja koja se mogu aktuelizirati u ovom postupku. U praktičnom radu ovršitelja situacija koja otvara dileme je kako postupiti prilikom neuspješne prodaje pokretnina budući da ovršitelji nemaju jasno normirana pravila i smjernice kako bi trebali postupati i šta dalje poduzimati u ovom postupku.

U nedostatku izričitih zakonskih odredbi postoji realni problem kako postupati sa pokretninama koje nisu prodane i kako riješiti sudbinu tih stvari ako ih ovršenik ni nakon svih poduzetih radnji u ovršnom postupku ne želi preuzeti.

Radna skupina pri Ministarstvu pravde koja trenutno radni na izmjenama i dopunama ZO formulirala je određena rješenja u vezi s ovom problematikom, međutim čini se da ponuđene alternative postojećim odredbama ne rješavaju u potpunosti otvorena pitanja u praktičnom radu ovršitelja. Predložena rješenja govore o određivanju najdužeg roka čuvanja stvari, uništavanju osobnih stvari neznatne vrijednosti, izuzimanju iz prodaje i otpisu stvari manje vrijednosti gdje se ne očekuje da će prodajna cijena pokriti troškovi njihove procjene i prodaje, međutim ne govore o rješavanju sudbine popisanih stvari, jer čak i ako se sve te radnje poduzmu, ako prodaja pokretnina bude neuspješna, a ovršenik ih ne želi preuzeti i dalje ostaje pitanje što dalje sa tim stvarima. Čini se kao prikladno rješenje predvidjeti odredbu koja će regulirati postupanje s pokretninama nakon neuspjele prodaje na način da će se ovršitelj osloboditi obaveze čuvanja tih stvari i njima na prikladan način raspolagati predajom određenoj socijalnoj ustanovi, fondaciji ili udruzi građana bez naknade.

LITERATURA

1. B. Starović, Komentar Zakona o izvršnom postupku, Beograd, 2007;
2. D. Šago, R. Milanović, Ovrha na nekretninama u zakonodavstvu Republike Hrvatske, Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 19, Mostar 2022, str. 228-251;
3. M. Dika, Građansko ovršno pravo, I. Knjiga, opće građansko ovršno pravo, Zagreb 2007;
4. M. Dika, Ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine, Pravo i porezi, vol. 12, br. 3, 2003, str. 3 – 7;
5. N. Šarkić, Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Beograd 2016;
6. Ovršni zakon R. Hrvatske („Narodne Novine“ br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22

7. Zakon o izvršenju i obezbeđenju R. Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 106/2015, 106/2016 - autentično tumačenje, 113/2017 - autentično tumačenje, 54/2019, 9/2020 - autentično tumačenje i 10/2023 - dr. zakon);
8. А. Јаневски, Т. Зороска Камиловска, Граѓанско процесно право, книга трета, извршно право, Скопје, 2011;
9. А. Јаневски, Т. Зороска Камиловска, М. Ракочевиќ, Новините во Законот за извршување од 2016 година со измените и дополнувањата од 2018 и 2020 година, Скопје 2021;
10. Закон за извршување на Р. Македонија („Сл. весник на РМ“ бр.72/16, 142/16, 233/18, 14/20 и 154/2023, Одлука на Уставен суд У.бр.143/2016 од 29 ноември 2017 година („Сл. весник на РМ“ бр.178/17), Одлука на Уставен суд У.бр.135/2016 од 24 јануари 2018 година („Сл. весник на РМ“ бр.26/18) и Одлука на Уставен суд У.бр.94/2019 од 12 мај 2020 година);
11. Закон за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка на Р. Македонија („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2008, 145/2010, 104/2013, 187/2013, 43/2014, 160/2014, 97/2015, 148/2015 и 64/2018);
12. К. Чавдар, К. Чавдар, Коментар на Законот за извршување, Скопје, 2011;

ENFORCEMENT ACTIONS OF THE ENFORCEMENT AGENT REGARDING MOVABLES LOCATED ON IMMOVABLE PROPERTY SOLD FOR SETTLING OF A MONETARY CLAIM

When it comes to undertaking actions regarding movables and their sale in enforcement proceedings, this issue is usually considered within the actions of the enforcement agent when settling a monetary claim as a means of enforcement (enforcement on movables) or within enforcement for collection of a non-monetary claim of vacating and handover of immovable property. The paper discusses the conduct of the enforcement agent with the movables in those cases when the enforcement of vacating and handover of immovable property is carried out as a subsidiary procedure in the enforcement procedure on real estate for settling a monetary claim. The reason for considering this issue is certain dilemmas and problems encountered in the work of the enforcement agents acting in such cases. First of all, dilemmas and problems arise from the legal provisions that regulate this matter, since the law does not fully regulate all the issues that can be actualized in this subsidiary procedure.

Key words: *enforcement procedure, vacating of immovable property, sale of movables*